

Credința și fapta

Foaie duminicală a parohiei "Toma Cozma"

Duminica Fiului Risipitor

Întoarcerea Fiului Risipitor -
Evangheliarul de la 1911

Sâmbătă 14 februarie: Moșii de iarnă

Sâmbăta „moșilor de iarnă” este cea dintâi mare pomenire din acest an pentru cei răposați, care, de altfel, începe și ciclul pomenirilor pentru morți din perioada Triodului.

Numele de sâmbăta moșilor își are originea în faptul că, pe lângă rudele răposate se pomenesc și toți cei adormiți din veac în dreapta credință creștină, moșii și strămoșii noștri, care nu au avut parte de înmormântare creștinească, precum și pe toți cei pe care nu a avut sau nu are cine să-i pomenească.

Este această sâmbăta un prilej de a ne aduce aminte în rugăciunile noastre de cei ce au murit pe neașteptate, sau printre străini, departe de țară, de cei ce au murit la vreme de calamitate, sau pericole, în munți, în mare, în izolare, de cei ce au murit la vreme de război, sau molimă, în spitale, de cei ce au murit din cauza lipsurilor de tot felul, de supărare sau din amară sărăcie. **Dumnezeu să-i ierte !**

Evangelhia duminicii

Pilda Fiului risipitor (Luca XV, 11-32)

11. Și a zis: Un om avea doi fii.
12. Și a zis cel mai tânăr dintre ei tatălui său: Tată, dă-mi partea ce mi se cuvine din avere. Și el le-a împărțit averea.
13. Și nu după multe zile, adunând toate, fiul cel mai tânăr s-a dus într-o țară depărtată și acolo și-a risipit averea, trăind în desfrânări.
14. Și după ce a cheltuit totul, s-a făcut foamete mare în țara aceea, și el a început să ducă lipsă.
15. Și ducându-se, s-a alipit el de unul din locuitorii acelei țări, și acesta l-a trimis la țarinile sale să păzească porcii.
16. Și dorea mult să-și sature pânțelele din roșcovele pe care le mâncau porcii, însă nimeni nu-i dădea.
17. Dar, venindu-și în sine, a zis: câți argați ai tatălui meu sunt îndestulați de pâine, iar eu pier aici de foame !
18. Sculându-mă, mă voi duce la tatăl meu și-i voi spune: Tată, am greșit la cer și înaintea ta;
19. Nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău. Fă-mă ca pe unul din argații tăi.
20. Și, sculându-se, a venit la tatăl său. Și încă departe fiind el, l-a văzut tatăl său și i s-a făcut milă și, alergând, a căzut pe grumazul lui și l-a sărutat.
21. Și i-a zis fiul: Tată, am greșit la cer și înaintea ta și nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău.
22. Și a zis tatăl către slugile sale: Aduceți degrabă haina lui cea dintâi și-l îmbrăcați și dați inel în mâna lui și încălțăminte în picioarele lui;
23. Și aduceți vițelul cel îngrășat și-l înjunghiați și, mâncând, să ne veselim;
24. Căci acest fiul al meu mort era și a înviat, pierdut era și s-a aflat. Și au început să se veselească.
25. Iar fiul cel mare era la țarină. Și când a venit și s-a apropiat de casă, a auzit cântece și jocuri.
26. Și, chemând la sine pe una dintre slugi, a întrebat ce înseamnă acestea.
27. Iar ea i-a spus: Fratele tău a venit, și tatăl tău a înjunghiat vițelul cel îngrășat, pentru că l-a primit sănătos.
28. Și el s-a mâniat și nu voia să intre; dar tatăl lui, ieșind, îl ruga.
29. Însă el, răspunzând, a zis tatălui său: Iată de atâția ani îți slujesc și niciodată n-am călcat porunca ta. Și mie niciodată nu mi-ai dat un ied, ca să mă veselesc cu prietenii mei.
30. Dar când a venit acest fiu al tău, care ți-a mâncat averea cu desfrânatele, ai înjunghiat pentru el vițelul cel îngrășat.
31. Tatăl însă i-a zis: fiule, tu totdeauna ești cu mine și toate ale mele ale tale sunt.
32. Trebuia însă să ne veselim și să ne bucurăm. Căci fratele tău acesta mort era și a înviat, pierdut era și s-a aflat.

Din sinaxarul săptămânii

În ziua de 8 februarie, Biserica Ortodoxă îl pomenește pe *Sfântul Mare Mucenic Teodor Stratilat*, care a trăit pe vremea împăratului Licinius (308-321), trăgându-se cu neamul din Evhaita, nu departe de cetatea Iracliei, fiind un general viteaz – numele de Stratilat arată că era un mare conducător de oaste - , căruia împăratul îi încredințase cârmuirea cetății. Era un om curajos și dârz, foarte frumos la față, înțelept și ales orator. Pentru aceea îl numeau „Vrrioritor”, care se tâlcuiește „izvor de oratorie”. Până și Licinius împăratul dorea să-l întâlnească, deși auzise că ar fi creștin. Auzind însă că acest dregător al său, nu numai că s-a îndepărtat de cinstirea zeilor, dar se ostenește și cu propovăduirea credinței în Hristos, și îndeamnă, pe toți, să se lepede de închinarea idolilor, împăratul hotărî în cele din urmă să-l cerceteze el însuși și, de nu se va converti îl va condamna la moarte.

A mers, așadar, împăratul în Iraclia și, la cererea Sfântului Teodor, i-a dat acestuia îngăduința să ia idolii de aur acasă la el, spre a-i cinsti, după datină. Dar, ajungând acasă, Sfântul a sfărâmat idolii în bucăți și i-a împărțit la săraci. Urmare acestui fapt, Maxențiu sutașul a spus împăratului, că a văzut capul de aur al zeiței celei mari, Artemida – zeița care fusese dată în ajun Sfântului Teodor - și că acum era purtat de un sărac. Fiind întrebat, acesta a mărturisit că, de la Teodor Stratilat l-a primit. Auzind împăratul de o faptă ca aceasta, s-a mâniat foarte, încât a poruncit slujitorilor să fie prins și supus la numeroase și grele chinuri. Dar neputând să-l determine să-și lepede credința, împăratul a poruncit să i se taie capul și, astfel, s-a săvârșit în ziua de 8 februarie, sfintele lui moaște, fiind îngropate în cetatea Evhaita, ce ulterior s-a numit Teodoropol, în cinstea Sfântului.

Peste multă vreme, în anul 1600, ele au fost aduse la Veneția, unde se află și astăzi. Tot în Veneția se află și o statuie a Sfântului Teodor, așezată pe un stâlp, din vestita piață a Sfântului Marcu.

În ziua de 10 februarie, creștinii îl sărbătoresc pe *Sfântul Sfințit Mucenic Haralambie*, care a trăit în vremea împărăției lui Sever (193 – 211), fiind episcop în Magnezia, din Asia, iar mai-marele cetății era Luchian dregătorul. Acesta, nesuferind cuvintele și zelul propovăduirii bătrânului episcop, a poruncit ostașilor să fie prins și dus fiind la judecată înaintea lui Luchian, Sfântul a mărturisit cu credință și fără frică, pe Hristos; drept aceea, dregătorul a poruncit să fie dezbrăcat de hainele sale și, după ce i-au jupuit tot

trupul, cu unghii de fier, i-au tăiat fâșii de piele de pe trup. Dar Sfântul Haralambie, rău rănit, a zis: „Mulțumesc vouă, fraților, că, strujind trupul meu cel vechi și bătrân, m-ați înnoit, îmbrăcându-mi sufletul cu haina cea nouă a suferințelor pentru Hristos”.

Văzând cei de față răbdarea mucenicului în atâtea chinuri și neîncetatele lui rugăciuni pentru toți, mulți dintre ei, bărbați și femei, s-au lepădat de idoli și au crezut în Hristos, iar dregătorul, cercetându-i și chinuindu-i, fără milă pe aceștia, a poruncit să li se taie capetele. Se zice că însăși fata împăratului, Galina, auzind de tăria de suflet cu care Sfântul Haralambie a răbdat cele mai grele chinuri, a crezut în Hristos și s-a botezat.

Sfântul Haralambie a fost osândit la moarte, prin sabie, dar istovit de atâtea cumplite chinuri pe care a trebuit să le îndure, a trecut la cele veșnice, dându-și sufletul în temniță, primind astfel sfânta cunună a muceniciei.

După *Proloagele, vol. I și Viețile Sfinților pe luna februarie*

Semnificații onomastice ale săptămânii

Haralambie – nume augural de origine greacă, este un compus din subst. gr. *Kara*, „bucurie, încântare, entuziasm” și radicalul *-lamp* de la vb. *lampo*, „a lumina, a străluci”.

Marcel – deriv. de la **Marcu**. Numele este explicat și prin subst. *marcellus*, „ciocănel”, de la *marcus* „ciocan”.

Nichifor – nume devoțional și augural antic, corespunde gr. *Nikephoros*, întrebuițat atât ca supranume al lui Zeus și al altor divinități, cât și ca nume pers. masc., *Nikephoros* este un compus în care se recunosc elementele *niké*, „victorie” și – *phoros*, „purtător”, semnificând „purtătorul de biruință”.

Pancratie – nume devoțional și augural, de origine antică greacă, reproduce numele pers. *Pankrates* sau *Pankratius*, cu semnificația „atotputernic, atotstăpânitor”.

După: *Dicționar enciclopedic al numelor de botez*

„Chiar dacă s-ar risipi în aer cel săvârșit în credință, nu înceta a aprinde pentru el candela și lumânari, chemând în ajutor pe Hristos Dumnezeu. Candela și lumânările sunt primite înaintea lui Dumnezeu și aduc multă răsplată... Iar cel care aduce prinoase pentru cei răposați ia parte împreună cu ei la răsplată, ca unul care a arătat dragoste pentru mântuirea aproapelui; ca și acela care unge cu mir pe altul: el mai întâi miroase frumos !”

Sfântul Atanasie cel Mare (secolul al patrulea)

Cuvânt de folos duhovnicesc la Evanghelia Fiului Risipitor - Sfântul Ioan Gură de Aur

Nici una dintre poruncile Domnului nu-i nici împovărătoare, nici grea, ci toate atât de ușoare și lesnicioase, încât numai dacă voim pe toate le putem săvârși, chiar dacă am fi încărcăți cu mii și mii de păcate. Manase, împăratul iudeilor, săvârșise nenumărate nelegiuiri: întinsese mâna împotriva sfinților, adusese în templu spurcăciuni, umpluse cetatea cu crime și săvârșise încă și altele mai presus de orice iertare (IV Regi 21, 1-17); cu toate acestea, după atât de multe și de mari nelegiuiri, și le-a șters pe toate.

- Cum ? În ce chip ?

- Prin pocăință și voință.

Nu este nici un păcat care să nu fie biruit de puterea pocăinței, dar, mai bine spus, de harul lui Hristos. Să ne schimbăm numai și Îl avem pe Hristos alături de noi! De vrei să fii bun, nimeni nu te împiedică! Dar, mai bine spus, este cine să te împiedice: diavolul! Nu poate, însă, dacă ai ales calea faptelor bune și atragi prin ele ajutorul lui Dumnezeu. Dar dacă nu vrei, ci Îl ocolești, cum va fi Dumnezeu alături de tine? Dumnezeu vrea să te mântuie, nu cu sila, nici cu forța, ci cu buna ta voie. Deci noi suntem pricina pieirii noastre; că nici nu ne apropiem de Dumnezeu, nici nu ne întâlnim cu Dumnezeu, nici nu Îl rugăm cum trebuie; ci, chiar când ne apropiem de Dumnezeu, n-o facem ca niște oameni care avem nevoie de ajutorul lui, nici cu credința trebuitoare. Și totuși Dumnezeu vrea să fie rugat de noi; ba încă îți mai și mulțumește când Îl rogi. El este singurul datornic care-ți mulțumește când Îi ceri și-ți dă ceea ce nu I-ai împrumutat.

Să nu spui: "Dumnezeu mi-i dușman, nu mă ascultă !" Îți răspunde îndată, dacă-L rogi des! Dacă nu pentru prietenie, pentru stăruință! Nici dușmănia, nici timpul nepotrivit și nici altceva nu-ți sunt piedică ! Să nu spui; "Sunt nevrednic, nu mă rog !" Și cananeeanca era nevrednică ! Să nu spui : "Am multe păcate, nu pot să-L rog că e mâniat pe mine!" Dumnezeu nu se uită la nevrednicia ta, ci la sufletul tău. Dacă văduva a înduplecat pe judecătorul care de Dumnezeu nu se temea și de oameni nu se rușina, cu mult mai mult rugăciunea ta continuă va îndupleca pe bunul Dumnezeu. Să te apropii de El chiar dacă nu-I ești prieten, iar dacă-I ceri cele ce n-ai dreptul, chiar dacă ai risipit toată averea părintească și de multă vreme nu te-ai mai arătat în fața Lui (Luca 15, 11-32), chiar dacă ești fără de cinste, chiar dacă ești în urma tuturor, chiar dacă este mâniat și supărat pe tine! Arată-I că vrei să I te rogi și să te reîntorci la

El; vei primi totul și vei stinge îndată și mânia și osânda.

- Dar iată, mă rog și n-am nici un câștig!

- Da, pentru că nu te rogi cum se rugau aceia, așa cum se ruga canaaneanca de pildă (Matei 15, 22-28), ca prietenul care s-a dus la prietenul său la miezul nopții (Luca 11, 5-8), ca fiul care a risipit toată averea tatălui său din evanghelia de astăzi. Dacă te-ai ruga ca ei, ai căpăta îndată.

- Chiar dacă a fost insultat ?

- Este Tată !

- Chiar dacă S-a mâniat ?

- Își iubește copilul ! Un singur lucru caută Dumnezeu: nu să te pedepsească pentru insulte, ci să te vadă că te pocăiești, că te rogi!

Să nu ne pierdem, dar, nădejdea, ci, pentru că avem atâtea prilejuri și atâtea de bune nădejdi, chiar dacă am păcătuit în fiecare zi, să ne apropiem de el, rugându-L, implorându-L, cerându-I iertare de păcate. Așa vom pune capăt păcatelor, vom pune pe fugă pe diavol, vom atrage asupra noastră iubirea de oameni a lui Dumnezeu și vom dobândi bunătățile ce vor să fie.

Pocăința între regret și fapta de îndreptare

Contextul în care Mântuitorul rostește această parabolă este prezentat de Sf. Evanghelist Luca în capitolul 15 unde menționează că fariseii și cărturarii cărteau împotriva Sa, văzând că „primește la Sine pe păcătoși și mănâncă cu ei”(Lc 15,2). Drept răspuns, Hristos le istorisește o serie de pilde: despre oaia și despre drahma cea pierdută și despre fiul risipitor, încercând astfel să-și justifice atitudinea Sa „revoluționară” față de păcătoși prin punerea în evidență a dragostei fără margini a lui Dumnezeu pentru cei ce se întorc la El.

Dând o interpretare alegorică parabolei, se poate considera că tatăl, prin iubirea pe care o arată, este imaginea lui Dumnezeu, fiul cel tânăr simbolizează pe păcătoși, iar fiul cel mare, pe farisei și cărturari.

Plecarea fiului cel tânăr de la casa părintească pune în evidență acea „smintită avântare a noastră de sub ocrotirea părintească spre o libertate neînfrănată”(Sf. Teofan Zăvorâtul) și, în același timp, faptul că Dumnezeu nu silește pe nimeni dacă nu vrea să-I slujească Lui.

Risipirea averilor într-o „țară îndepărtată” este o metaforă a risipirii darurilor divine, primite de fiecare credincios prin Sfintele Taine, datorită îndepărtării și înstrăinării de Dumnezeu. Sf. Teofilact Bulgarul consideră că porcii din parabolă sunt un simbol al degradării spirituale,

explicând în felul următor: „*Ochii porcului niciodată nu pot vedea în sus, fiindcă au ciudată alcătuire. Întru acest fel sunt ochii celor ce cresc întru cele rele; niciodată nu văd cele de sus.*”

Venirea în sine și conștientizarea stării sale produce în fiul risipitor pocăința (< gr. **metanoia** = convertire, schimbare a minții) și smerenia de a nu mai avea pretenția să se numească fiu. Astfel ia hotărârea fermă de a se scula din păcat și de a se întoarce la tatăl, Mântuitorul arătând prin acesta că „*se cuvine nouă nu numai să voim cele plăcute lui Dumnezeu, ci să și facem.*” (Sf. Teofilact Bulgarul).

Pe măsura sincerității pocăinței fiului său se arată și milostivirea tatălui, care nu a așteptat ca să vină fiul până la el, ci a ieșit „*încă de departe*” în întâmpinarea lui „*a căzut pe grumazul lui și l-a sărutat*” (Lc 15,20). Cu toate că din punct de vedere legal fiul risipitor nu mai avea dreptul la hrană, nici la îmbrăcăminte, totuși el cere tatălui să i se permită câștigarea acestora asemenea argaților. Dar tatăl nu-l tratează ca pe un argat, ci ca pe un oaspete și cere slugilor să facă onorurile de rigoare. Dăruirea inelului unei persoane însemna a-i acorda o autoritate, iar încălțăminte fiind un lux, era purtată numai de oameni liberi și numai pentru ocazii speciale se junghia vițelul gras.

Sf. Teofilact Bulgarul, tâlcuind parabola, consideră că slugile, care împlinesc cele 3 porunci ale tatălui, sunt imagini ale îngerilor, care îmbracă pe cei ce se pocăiesc în haina nestrucăciunii, sau imagini ale preoților, care îmbracă pe credincioși în haina Botezului („*Câți în Hristos va-ți botezat, în Hristos v-ați și îmbrăcat*” – Galateni 3,27).

Atitudinea de revoltă a fiului cel mare se vrea a fi o critică indirectă adusă fariseilor și cărturarilor, ca unii care se socoteau pe ei înșiși curați și dreți și căteau împotriva păcătoșilor primiți de către Mântuitorul.

Rezumând mesajul parabolei, Sfântul Teofan Zăvorâtul oferă câteva îndemnuri foarte prețioase: „*Dacă petreci în casa părintească, nu te arunca în libertate neînfrânată! Dacă ai fugit și risipești moștenirea, oprește-te cât mai degrabă. Dacă ai cheltuit totul și ai sărăcit, hotărăște-te cât mai degrabă să te întorci, și întoarce-te. Acolo te așteaptă toată îngăduința, dragostea și îndestularea de mai înainte. Ultimul pas e cel mai trebuincios, însă nu trebuie să te răsfeți prea mult în nădejdea lui.*” A consemnat Alexandru Burac

Multă bucurie se face în cer pentru un păcătos care se pocăiește – Luca 15,7

Cronică parohială

- ❖ Vă semnalăm și recomandăm reportajul realizat la parohia noastră de reporterii ziarului „Lumea ieșeanului” și publicat în numărul de **miercuri 4 februarie** a.c. Acest reportaj, care cuprinde referiri la istoricul bisericii noastre, dar și la activitățile prezente ale parohiei, oferind o oglindă cuprinzătoare pentru enoriașii noștri, se înscrie în inițiativa acestei publicații de a oferi creștinilor din Iași, în fiecare zi, informații religioase și aspecte din viața parohiilor ieșene.
- ❖ Ținând cont că în general sunt publicate în ziare mai cu seamă aspecte negative sau chiar informații tendențioase în ce privește manifestarea a Bisericii și a ortodocșilor ieșeni a căror pondere este de circa 95%, salutăm această inițiativă și o considerăm binevenită, cu atât mai mult cu cât „Lumea ieșeanului” a început de curând să apară.
- ❖ **Vineri 6 februarie** a fost oficiat Botezul pruncului DAN-ȘTEFAN, fiul cel mic al familiei Stoleriu Florin-Cătălin și Gabriela, ce a fost asistat de nașii Mihaela-Alexandrina și Cristian-Iulian Iancu. A fost prezent un impresionant alai format din prieteni și rude, care au ținut să fie prezenți în biserică la săvârșirea Botezului.
- ❖ **Comemorări:** Ursache Vasile și Gârneață Costică, la 40 de zile de la deces.

Astăzi 8 februarie, la ora 17.00,

la căsuța filantropică a parohiei

VASILE ȚUȚU

student la Universitatea de Arte „George Enescu”
va susține un recital de muzică clasică interpretată

la **contrabas**

În program:

- Eduard Nanny – capriciul nr. 2
- Johann S. Bach – Suita a V-a, „Alemanda”
- Paul Hindemith – Sonata, partea I și II
- S. Kousseintzky – concert, partea I

Intrarea liberă

Publicație editată de parohia TOMA COZMA

Str. Toma Cozma, nr. 41, cod poștal 700 554, Iași,

tel/fax **211 273**, e-mail: margineanu@mail.dntis.ro

Preot paroh Mihai Mărgineanu

Secretar redacție: Vasilica Onofrei

Se distribuie prin pangarul parohiei. Pentru susținerea acestei publicații, dar și pentru activitățile culturale și filantropice ale parohiei, primim donații în contul 276 450 deschis la Raiffeisen Bank,, filiala Iași.